

Upravništvo, Ljubljana, Pucnijska ulica 5.  
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inspektorat oddelki, Ljubljana, Pucnijska ulica 5 - Telefon št. 31-25, 31-26  
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42  
Izključno zastopstvo za oglaševanje v italijanskem inozemstvu: UPI S. A. MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pokrajinskem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti Corr. Post. No 11-5118

# UTRINO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka  
Naročnina mesečno Lr 18.-  
za inozemstvo vključno s Ponedeljskim letom Lr 36.50

Uredništvo  
Ljubljana, Pucnijska ulica št. 5, telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo

## Das erbitterte Ringen im Osten

Sowjetische Durchbruchversuche im Raum von Retschiza und Witebsk gescheitert. Heftige Kämpfe westlich Venafr

Aus dem Führerhauptquartier, 11. Jan. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Aus dem feindlichen Brückenkopf nordöstlich Kertsch begann gestern der erwartete sowjetische Angriff. Die Kämpfe sind noch im Gange. Unsere Luftwaffe griff in diese Kämpfe ein und vernichtete zwei feindliche Landungsboote. Marine-Küstenbatterien schossen bolschewistische Truppenunterkünfte auf der Taman-Halbinsel in Brand.

Südwestlich Dnjeprpetrowsk griff der Feind mit mehreren Divisionen, von Artillerie- und Schlachtfliegern unterstützt, auf schmaler Front an. Er wurde in harten Kämpfen durch Gegenstöße aufgefangen. 55 feindliche Panzer wurden hierbei abgeschossen.

Nordwestlich Kirovograd zerschlugen unsere Truppen wiederholt Angriffe der Bolschewisten und nahmen im Gegenstoß mehrere verlorenegegangene Ortschaften wieder.

Bei der Abwehr feindlicher Angriffe südöstlich Pogrebischtsko wurden in erbitterten Kämpfen zwei sowjetische Bataillone vernichtet. Südwestlich der Stadt warfen unsere Truppen vorgedrungenen feindlichen Kampfgruppen trotz hartnäckigen Widerstandes zurück. In diesen Kämpfen wurden allein im Bereich einer Infanteriedivision 31 sowjetische Panzer und 19 Geschütze vernichtet.

Im Raum westlich Berditschew blieben schwächere Angriffe der Sowjets erfolglos.

Um Sarny wurde auch gestern gekämpft.

Westlich Retschiza behaupteten unsere Verbände in schweren Kämpfen nach Abriegelung örtlicher Einbrüche ihre Stellung.

lungen gegen den auf breiter Front mit überlegenen Kräften angreifenden Feind.

Im Raum von Witebsk scheiterten erneute Durchbruchversuche der Bolschewisten. Bereitstellungen des Feindes wurden durch zusammengefaßtes Artilleriefeuer zerschlagen.

Bei den Kämpfen im Raum von Kirovograd hat sich die brandenburgische 3. Panzerdivision unter Führung des Generalmajors Bayerlein besonders bewährt.

In Südrussland wurde auch gestern wieder im Abschnitt westlich Venafr erbittert gekämpft. Alle Angriffe des Feindes scheiterten; zum Teil wurden sie im Nahkampf zerschlagen. Ein örtlicher Einbruch bei Cervaro ist abgewehrt. Im mittleren und östlichen Frontabschnitt fanden keine wesentlichen Kampfhandlungen statt.

Deutsche Torpedoflugzeuge griffen in der Abenddämmerung des 10. Januar an der Algerischen Küste ein feindliches Nachschubgeleit an und trafen 5 Schiffe mit einer Tonnage von 32.000 BRT. Das Sinken eines Transporters von 8000 BRT wurde beobachtet. Die Vernichtung weiterer Schiffe ist wahrscheinlich.

In den Mittagsstunden des 10. Januar und in der Nacht zum 11. Januar führten britisch-nordamerikanische Bomber Terrorangriffe gegen das Stadtgebiet von Sofia durch. Durch deutsche und bulgarische Luftverteidigungskräfte wurden bisher vorliegenden Meldungen 13 feindliche Flugzeuge, darunter mehrere viermotorige Bomber, abgeschossen. Die Vernichtung von 9 weiteren feindlichen Flugzeugen ist wahrscheinlich.

In der vergangenen Nacht überflogen einzelne britische Störflugzeuge das westliche und nördliche Reichsgebiet.

## Boji na južnozpadnem Pacifiku

Tokio, 11. jan. DNB. Dočim je cilj sovravnih napadov v južnozpadnem Pacifiku zavzete važnega japonskega oporišča Rabaul, na katerega se ponavljajo od novega leta dalje hudi letalski napadi, podvzemajo po zadnjih poročilih iz bojišča japonske čete protinapade globoko v sovražnikovo zaledje. Te napade ne podvzema le letalstvo, temveč — kakor kaže potopitev sovražnih torpedovk pred vzhodnim koncem Bougainville — tudi vojne ladje. ki pokušajo presekat sovražno oskrbo. Široko zastajena pacifiška fronta, na kateri so bile doslej obojestranske akcije le na enem ali drugem mestu, kaže sedaj istočasno boje na raznih krajih.

V boju za Rabaul, ki je Angloameričane od 1. do 9. januarja stal 144 letal, 24 odst. vseh napadajočih strojev, so bila sedaj prvič uporabljena tudi angleška letala. Vojaški krogi v Tokiju vidijo v tem napadu sovražnika, ki hoče na vsak način ter čim prej napredovati na tanki injem področju, ker mu je taktika »od otoka do otoka«, ki so jo uporabljali v preteklem podgrednem letu, prinesla premajhne uspehe. Sovražnik hoče nadaljevati obkoljevanje Rabaula z vsemi silami tudi z Nove Gvineje. Na Gumbi izkrcane čete v moči ene divizije, ki imajo za cilj japonsko oporišče Madang, so se zapletle v silovite boje z japonskimi branilci. Med spopadom 4. januarja je podpirala sovražnikove čete 15 km zapadno od Gumbija tudi sovražna torpedovka, ki pa je bila poškodovana in se je morala umakniti. Istočasno je bilo z velikimi izgubami zadržano prodiranje tudi na kopnem.

Tokio, 10. jan. DNB. Japonski glavni stan je ob 15. izdal naslednjo vest:

Mornariške letalske sile so v nedeljo iz

nekega oddelka 150 letal, ki je napadel Rabaul, sestrelile 52 letal. Naše izgube znašajo 2 letala, ki se še nista vrnila na svoja oporišča.

Tokio, 11. jan. DNB. Od 1. do 9. januarja je priletelo nad Rabaul 586 sovražnih letal. Izmed njih je bilo ob lastni izgubi 14 japonskih letal sestreljenih 142 sovražnih letal.

Edinice japonskega mornariškega letalstva so 9. januarja napadle otok Makin, kjer so hudo bombardirale sovražnikove naprave. Japonci niso imeli n'kakih izgub.

Tokio, 11. jan. DNB. Poročila iz glavnega stana Mac Arthurja pravijo, da so zavezniške čete na Novi Britaniji in na Novi Gvineji zelo trpele vsled silovitih japonskih protinapadov. Napredovanje na otoku Huen je vsled japonskega odpora popolnoma prenehalo.

## Fanatično junaštvo japonskih vojakov

Zeneva, 11. jan. R. »Morda je največji problem, pred katerim stoje Angloameričani v boju na Pacifiku, navadni japonski vojak. Bolj kakor vojne ladje in letala je on podloga obrambe onih področij, ki jih obvladujejo Japonci, ugotavlja poseben dopisnik »Timesa« na Novi Gvineji, ki pripominja nadalje: »Ko so Japonci stopili v vojno, so zvezniški v splošnem podcenjevali japonske vojake, že malo kasneje pa so morali to mnenje popraviti. Zakaž ena izmed na pomembnejših značilnih potez japonskega vojaka je njegovo fanatično junaštvo. Mnogi Avstralski so bili presenečeni, ko so opazili, da znajo japonski vojaški brati in pisati. Zanje je bilo naravnost nepojmljivo, ko so morali slišati, da so Japonci mnogo bolj izobraženi kakor pa Avstralsci in Američani.«

## Izjalovljena angleška ofenziva proti Burmi

Tokio, 10. jan. DNB. (Vzhodnoazijska služba.) Vodilni list osrednje Japonske »Teshubu Nippon« se norčuje iz »bengalske protiofenzive«, ki so jo tako na veliko napovedovali, in opozarja, da se je napovedana za konec zadnje dobe monsumna, popolnoma izjalovila. List navaja v uvodniku pet važnih vzrokov, zakaj je nemogoča sovražnikova protiofenziva v Bengaliji:

1.) Indija, ki naj bi bila izhodišče operacij te protiofenzive, nima dovolj pripravljenih krajev za proizvodnjo ter luk za zasidranje vojnihih ladij. Politična nestanovitnost ter akutno pomanjkanje hrane v Indiji sta nadejalna činitelja zaradi katerih Indija ni primera kot glavno oporišče za operacije proti Japonski.

2.) Zavezniške vojske v Indiji so preslabe, ne da bi lahko izvedle dovolj močne napade proti močnim obrambi vzhodne Azije, navzile zatrdilo, da imajo Angleži pripravljenih 1.250.000 modernih oboroženih indijskih vojakov, mogočeno letalstvo in dokajšnjo mornarico, ki so jo do konca leta 1943 spravili na Cejlon.

3.) List opozarja na velike težave, da se izvede prekomorske operacije po prostornem Bengalskem zalivu, ki so potrebne za izvedbo usne ne protiofenzive.

4.) List trdi, da niso nemogoče zgolj prekomorske operacije z izhodiščem s Cejlona, temveč tudi angleški napad na Burmo z izhodiščem iz Indije ali invazija obalnega ozemlja. Cenovni mej Burma na indijsko pokrajino Assam, je vendar ločena od nje z več ko 8000 čevljev visokim gorovjem in gosto džunglo.

5.) Nadaljnja ovira se zpletenosti odnos med sovražnikovim glavnim stanom v Indiji pod poveljstvom generala Auchincheila, ameriškim glavnim stanom v vzhodni Aziji pod poveljstvom generala Josepha Stilwella in čunghinškimi četami.

## Silajna novoletna parada v Tokiju

Tokio, 10. jan. DNB. (Vzhodnoazijska služba.) Pod vrhovnim poveljstvom generala Dohara je bila na tokijemskem vojaškem vežbišču tradicionalna novoletna parada. Z n nanih

urah so prikorakali na vežbišče oddelki vseh vrst orožja, in sicer v prvi vrsti motorizirane jedinice. Paradi je prisostvoval v uniformi velikega maršala Tenno. Tudi vse vodilne osebnosti vojske in vlade na čelu z ministrskim predsednikom in vojni atašeji zavezniških in prijateljskih držav so prisostvovali paradi, okoli vežbišča in po vseh cestah pa je bilo zbrana na desettisoče prebivalstva.

Visek parade je bil polt stjernega oddelka 730 bombnikov in lovcev. Gledalci so bili posebno presenečeni od letalstva ter modernega orožja.

## Nova nemško-švedska trgovinska pogodba

Berlin, 10. jan. DNB. Pogajanja med nemško delegacijo pod predsedstvom ministrskega ravnatelja dr. Walterja in švedske delegacije pod predsedstvom poslanca Haagglöofa v Stockholmu o ureditvi nemško-švedskega blagovnega in plačilnega prometa v l. 1944, so bila 10. januarja končana. Pri tem je uspelo, da je bil ponovno sklenjen obsežen d-govor. Vsota plačilnega prometa, ki bo tudi še v naprej izvrševan potem zračunavanju, se čeni kakor v l. 1943., na obeh straneh na skupno okoli 900 milijonov mark. Z upoštevanjem narčno izvečenih povražil prej dogovorjenih industrijskih kreditov in razviden obseg blagovnega prometa v l. 1944. Švedska bo v glavnem dobavljala železno rudo, jeklo, stroje, les, celulozo, papir in slično. Nemčija pa premoč, koks, kemikalije itd. Istočasno sta bila podaljšana dogovor za ceno od februarja l. 1943. in dogovor za zasebno dobavo za l. 1944. Med obojema udeležencima strankama sklenjen dogovor o plovi za l. 1944 je bil odobren. Jetočeno so bila pomirjena o tako zvanem goeteborskem prometu ki so dovedla do pogodbenega ureditve za l. 1944.

## Domaščina zvezniških letal

Berlin, 11. jan. DNB. Na Wilhelmstrasse izjavljajo, da napadajo vse govornice o domnevnih potekstih nemškega veleposlanika v Ankari von Papena v kraljestvo bajk.

## Ogorčene borbe na vzhodu

Sovjetski poizkusi proboja na področju pri Rečici in Vitebsku so se izjalovili — Siloviti boji zapadno od Venafr

Führerjev glavni stan, 11. jan. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

S sovražnikovega mostišča severovzhodno od Kerča se je pričel večerj pričakovani sovjetski napad. Boji še trajajo. Naše letalstvo je posego vanje in je uničilo 2 sovražnikova izkrcovalna čolna. Mornariške obalne baterije so zažgale taborišča boljševiških čet na Tamanjskem polotoku.

Južnocapadno od Dnjeprpetrowska je sovražnik z več divizijami podpri s topništvom in z bojimi letali, napadel na ozki fronti. V hudih bojih je bil s protisunkni prestražen. 55 sovražnikovih okopnikov je bilo ob tej priložnosti sestreljenih.

Severnocapadno od Kirovgrada so razbile naše čete plovne boljševiške napade ter so s protisunkom zavzele več začasno izgubljenih krajev.

Pri obrambi sovražnikovih napadov južnovzhodno od Pogrebischtsa sta bila v ogorčenih borbah uničena dva sovjetska bataljona. Južnocapadno od mesta so vrgele naše čete napredujoče sovražne balne skupine nazaj kljub trdnostnemu odporu. V teh bojih je bilo na področju ene same pehotne divizije uničenih 31 sovjetskih okopnikov in 19 topov.

Na področju zapadno od Berdičeva so ostali brezuspešni slabši sovjetski napadi. Za Sarni so bili tudi večerj boji.

Zapadno od Rečice so obdržali naši oddelki v težkih bojih po zajezitvi krajevnih vdorov svoje postojanke, čeprav je sovražnik napadel na široki fronti z nadmočnimi silami.

Na področju pri Vitebsku so se izjalovili ponovni poizkusi boljševikov, da bi prebili fronto. Zbirališča sovražnika so bila razbita s strnjenimi topniškimi ognjem.

Pri bojih na področju Kirovgrada se je posebno odlikovala brandenburška 3. oklepna divizija pod vodstvom generalnega majorja Beayerleira.

V južni Italiji so bile tudi večerj znova silovite borbe zapadno od Venafr. Vsi sovražnikovi napadi so se izjalovili: deloma so bili razbiti v bojih iz bližine. Krajevni vdor pri Cervaru je bil zajezjen. V srednjem in vzhodnem odseku bojišča se niso bili nikakoli pomembnejši boji.

Nemška torpedna letala so ob večrnem mraku 10. januarja napadla pred alžirsko obalo sovražno o'krcovalno spremljavo ter so zadela 5 ladij s skupne 32.000 tonami. Opažena je bila potopitev 1 prevozne ladje z 8.000 tonami. Uničenje nadaljnjih ladij je verjetno.

O opoldanskih urah 10. januarja in v noči na 11. januarja so izvršili britansko-severnoameriški bombniki teroristične napade na sovjetke mestne predelje. Po dosedanjih vesteh sta nemška in belarška protiletalska obramba zbili 13 sovražnih letal, med njimi več štirimotornih bombnikov. Uničenje nadaljnjih 9 sovražnih letal je verjetno.

V pretekli noči je priletelo nekaj posameznih britanskih motilnih letal zapadno in severno področje Reicha.

## Položaj na vzhodnem bojišču

Berlin, 10. jan. DNB. Mednarodni informacijski urad poroča o položaju na vzhodnem bojišču:

Nenavadno težke krvave in materialne izgube, ki jih že sedaj dva tedna besneča zimska bitka zahteva od sovjetskega napadalca, so prisilile sovjetsko vodstvo, da je vedno znova dojavljalo nova ojačanja iz ozadja ali pa iz drugih odsekov bojišča. S stalnim podaljševanjem napadalnega pritiska pokušaja nemška obramba za vsako ceno vzdržati na vsej fronti in jo zmehčati, da bi ji tako uspel ne samo vdor, temveč tudi prodor. Medtem ko so sovjetske čete doslej podvezle tudi v srednjem in deloma tudi v severnem odseku ogromne koncentracije sil, da bi tako v teh odsekih grozili z manevri prodora, so zategadelj popolnoma morali zaustaviti svoje operacije v severnem odseku in se morali celo v srednjem odseku, in sicer gotovo neprostovoljno, dokaj zadržati. Celotno so tvegali, da so iz zankat mirnih odsekov bojišča odvedli ne samo rezerve, temveč tudi čete na postojankah, in sicer samo zato, da bi lahko za kakršno koli ceno nadaljevali svoje velenapade v južnem odseku. Zgolj področje pri Vitebsku je še vedno močno, v ospredju vojnihih dogodkov, toda tudi na tem področju so poizkusi obkolitve nemških obrambnih oddelkov bili uničeni: navzile številni premoči napadalca, čeprav po težkih in najtežjih in za obe strani izgub polnih bojih.

Berlin, 10. jan. DNB. Boji na vzhodu ponovno potrjujejo pomen in potrebo šolanja čet za zimsko vojno. Zato bo SA tudi letos od 1. januarja do 15. aprila v okviru svojega programa za izolanje izvedla vaje v zimskih bojih. Teh vaj se bodo udeležili poleg oddelkov SA tudi skupine NSDAP, vojske, oddelkov SS, policije, državne delovne službe ter organizacij KDF.

Madrid, 10. jan. R. Vojaški sodelavci madriškega lista »Hoja del Lunes« piše o vojaškem položaju: »Nemško voštvo je obdobjanja vredno umelo preprečiti obkolitve poizkuse sovjetske vojske. Nemška taktika prožne obrambe se izpreminja od primera do primera in nikoli ne kaže kekega ponavljanja. Vo'na veda proslavlja pri tem svoje najlepše uspehe.«

Beograd, 10. jan. R. »Nove vremenice« Trilogiji Stalin pošilja stotisoče v smrt, toda nobena njegovih zimskih mladinskih ali jesenskih ofenziv ni doslej dosegla zastavljenega cilja. V teku te vojne je prišel posnemati operativne ideje Nemcev, toda trdnost in trdnoglavost nista nadomestili strateškega talenta.

## Boji v južni Italiji

Berlin, 10. jan. DNB. Mednarodni informacijski urad poroča o bojih v južni Italiji:

V zapadnem odseku bojišča je proti širokim angloameriškim poizkusom prodo-

ra uspešni nemški odpor dovel do hitre izmenjave pozorišča. Kakor že deloma prejšnjega dne tako je tudi večerj na ostalih točkah tega bojišča nadalje popustila napadalna delavnost invazijskih oddelkov. Zgolj posamezno so še Clarkove čete v moči vodo ali čete napadale nemške črte in sicer proti mostu preko Garigliana južnovzhodno od Minturna in na dveh mestih pri San Vittoru. Nemške čete, pripravljene na močnejši napadalni pritisk, so povsod odbile te sunke z občutnimi izgubami za napadalca.

Nagli preokret v Clarkovih operacijah, ki so se izpreminile od velik poteznega manevra za prodor na področje Mignano-Venafr v zgolj krajeno delovanje napadalnih čet, je posledica izredno velikih izgub napadajočih ameriških oddelkov. Navzile obsejni uporabi orožja in petdesetnemu izvidniškemu delovanju niso napadalni oddelki Clarka v treh glavnih dneh napadov dosegli nobenega odločilnega vpora, kaj pa šele kak prodor.

Izgube napadalec so bile tem večje, v kolikor jim pri nekaterih manjšinskih krajevnih vdorih ni uspelo izločiti nemških postojank na boki. Na ta način so bili vedno znova izpostavljeni učinkovitemu in uničujočemu ognju težkega nemškega orožja. Ameriške izgube so tako težke, da sta n. pr. ameriška 1. oklepna divizija in ameriška 31. pehotna divizija pri San Vittoru in severno od njega skoro popolnoma izkrcavali. Ker tudi predvečrajšnja Clarkova šahovska poteza ni uspela, da bi se na mestu ponovno poizkušena frontalnega prodora pri Via Cassina odprl v osrčju vrata k planjari Cassino severnocapadno od Vittora, je sedaj pristiljen k novi razporeditvi svojih oddelkov. Na vzhodnem krilu se še vedno nadaljujejo koncentracije sil na bojnem področju angleške 8. armade ter se tako zbirajo oklepni in oklepna vozila na področju Ortone.

O večerjnjih bojih javljajo, da je prišel v klešče pri Taverna Nuova oddetek angleških napadalnih čet in bil odrezan. Južno zapadno od Ortone je v nemškem obrambnem ognju propadel sunek slabotnejših angleških sil. Na obalni cesti vendar Indijci in Kanadčani niso napadali. Angleška trditve, da se v teku boji pri obmorskem kraju Francavilla al Mare, 12 km za nemško fronto pri Ortone, ni resnična.

## Odbit napad angleških rušilcev

Berlin, 11. jan. DNB. V noči na 10. januarja so sovražni rušilci ponovno obtre-

ljevali več italijanskih mest ob jadranski obali. Obalne baterije so takoj odgovorile, na sovražnih ladjah je bilo opaziti več dobrih zadetkov.

## Terorističen napad na Ankono in Pulj

Rim, 11. jan. R. Mesti Ancona in Pulj sta bili v ponedeljek žrtvi hudih angloameriških terorističnih napadov. Mnogo hiš, cerkev in šol je bilo zadetih z rušilnimi in zažigalnimi bombami. Število smrtnih žrtev civilnega prebivalstva doslej še ni bilo ugotovljeno.

## Napad na vatikanske automobile

Rim, 11. jan. R. Skupino vatikanskih tovornih avtomobilov je napadlo v bližini Viterba neko angleško letalo. Z ognjem iz strojele je obstrlevalo avtomobile, čeprav so imeli ti papeško zastavo in poleg tega na starih narisan papeški grb.

## Angloameriška letala nad Madžarsko

Budimpešta, 10. jan. R. Uradno javljajo, da so angloameriška letala odvrkla bombe nad madžarskim ozemljem, vendar pa ni bila prizadeta nikakoli škoda.

## Ameriško letalo padlo na španska tla

Vigo, 11. jan. DNB. Kakor šele sedaj poročajo iz Bilbae, je strmoglavilo ameriško letalo, ki se je udeležilo nedavnih bojev med nemškimi in angloameriški morskimi silami v Biskajskem zalivu, v bližini Guernice na španska tla. Eden izmed severnoameriških letalcev se je rešil s padalom ter so ga španci obkrožili in internirali.

## Švedski protest v Londonu

Amsterdam, 11. jan. R. Reuter javlja, da je švedski poslanik v Londonu protestiral pri britanski vladi zaradi krivice švedske suverenosti, ki so s svojimi preletom povzročili britanska letala 6. januarja.

## Svjetsko srušljenje Poljakov

Bern, 11. jan. R. Vatikanski dopisnik »Basier Nachrichten« poroča, da je zvedel v bližini p'pežari okolici, da spremljajo v Vatikanu sovjetska prizadevanja za pridobitev Poljske za pristop k sovjetsko-čehski pogodbi z gotovo zaskrbljenostjo. Vatikanu ne bi bilo všeeno, ako bi prišla Poljska pod vpliv Sovjetske zveze.

Bern, 11. jan. DNB. »Timesov« članek o pripojitvi Poljske teritorialne koncesije na spornem ozemlju kot majhno nagrado za trdno zagotovilo bodočega prijateljstva, označuje londonski dopisnik lista »Basier Nachrichten« kot slah znak.

## Branik iz jekla in železa Severni Apeninski polotok je z morjem obdana trdnjava

DNB... 11. jan. (P. K.) Kdor si je na več dni dolgem potovanju ogledal obalne obrambne pasove severnoitalijskega področja na zapadu in na vzhodu polotoka ter tisoč metrov visoke postojanke v Apeninih na jugu, se ne bo več čudil Angloameričanom, ki rajši prenašajo na steklinih konferencah najhuje očitke svojih sovjetskih zaveznikov, kakor pa da bi s upali izvršiti invazijo v ta najdragocenejši del Italije, ki je Brennerju mnogo bližji kakor poljsko bojišče južno od Rima. Sovražnik se brez dvoma dobro zaveda, kako je nemška vojska v sodelovanju z organizirano »Totde« utrnila severnoitalijanski prostor pred invazijo z morja ali z juga. Verjetno ve, kakša je udarna moč nemških armad, ki so pripravljene v teh krajih, da bi vsiljivo zaprle pot. Jekleni obroč se je zaprl. Poizkusi invazije z vzhoda ali z zapada bi se zrušili s strahovitimi izgubami za napadalce. Z htevali bi ogromno materiala ter ladijske tonaže, končali pa bi se brez vsakega uspeha, z- kaj sovražnik ne bi uspelo vdreti v nemške postojanke južno od Brennerja. Kaj takega nam reč nemški sovražniki tudi z največjo uporabo in premočjo vojaškega materiala ne morejo doseči. To so dovolj dobro dokazali boji v južni Italiji.

Pri zgraditvi obalnih utrdb je nemško vodstvo upoštevalo izkušnje, dobljene pri gradnji atlantskega jekla in z padnega židu. Seveda mu je pomagala še narava sama s svojo strmo klenitno obalo, ki predstavlja naravni zid proti vsakemu napadu z morske strani. Kjer pa narede pečine prostor položni obali, ali kjer se umaknejo v notranjost pokrajine, tamkaj služijo skale kot hrbrtice utrdb. V zapornem ognju vsega orožja bi morale pričeti izkrcane čete s svojimi pronicanjem v deželo — krvav in nekoristen začetek, ker stoji na nasprotni strani nemški vojak.

Vseposvobod ob obali ter na visokem Apeninu je nastal zid iz jekla in iz skale, čegar potojanke je v zadnjih dneh obiskal vrhovni poveljnik čet v Italiji.

Na gorskih vrhovih in na skalovju ob morju stoje nemški vojski. Z njim so pred meseci prišli močje organizacije »Totde« ter 10.000 italijanskih delavcev. Njhovalo dolgo, težko delo se je izpolnilo. Včasih so imeli vitezi in reparji svoje gradove na gorskih prstih, danes pa obvladuje orožje močnejega obrambnega sistema višine in doline. Ako pa bi sovražnik le uspelo, da bi z velikimi žrtvami zavzel v smeri z juga krsko mezo do odpora, na celoto globoko razporejenih postojank bo zamenjadal levali. Njegova napredovanje se bo zrušilo v kvad. Alpe na boku ost le še daleč (Vojni poročevalec Fritz Triffz-Eichhöfer.)

## Nemčija bo vzdržala

Stockholm, 11. jan. R. »Brez dvoma smo s svojimi letalskimi napadi na nemška mesta povzročili velika razdejavanja. Toda doslej je nemški narod vse to dobro prenesel.« je izjavil angleški general sir Walter Kirk v svojem komentarju o stanju letalske vojne, ki ga je prenašal londonski radio. Kirk je svaril pred iluzijo, da rem-

sko prebivalstvo ne bo preneslo letalskih napadov. »Obratno moramo računati s tem,« je zaključil Walter Kirk svoja izvajanja. »da po nemški narod vzdrži!«

Stockholm, 11. jan. DNB. Enako keor v Angliji narašča tudi v gospodarskih krogih nevtralnih evropskih držav bojazen pred ameriško pojvno ko kurenco. Nekater izjave gospodarskih strokovnikov pričajo o tem že zelo jasno.

Tako opozarja n. pr. strokovno glasilo švedske celulozne industrije »Svensk Papperstidning«, da je prišla ameriška celuloza, ki se rabi za proizvodnjo umelne svile, na španski trg po mnogo nižji ceni, kakor jih je treba plačati za nakup švedske celuloze, čeprav se prevoznii stroški iz Amerike v Španijo za kar 150 kron večji kakor stroški za prevoz iz švedske v Španijo. To je gubilo med švedskimi zvozniki skrb za bodočnost, ker se boje, da jih bodo Zedinjene države izrile s španskega trga.

## Novoletni sprejem pri Poglavniku

Zagreb, 10. jan. R. V ponedeljek popoldne je sprejel Poglavinik noveletne čestitke diplomatskega zbora. V nagovorih Poglavinik in nemškega poslanika Siegfrieda Kascheja se je izrazila povezanost v skupni borbi proti skupnemu sovražniku, neomajna volja premagati sovražnika in zaupanje, da bo l. 1944 zmagovito.



# Zločin v Kozlovih stenah

**Komunisti so umorili 17 ranjenih prisilnih mobilizirancev, da bi „se iznebili balasta“**

V pripovedovanju rešenih prisilnih mobilizirancev naletimo vedno na novo na strahotne ugotovitve, kako komunisti svoje lastne ranjence kratko in malo pomore, če jim postanejo kakor koli v breme ali oviro. Nov tak zločin so razkrili, kakor se sedaj izve, v novembru na Mokrcu. V hribih in gozdovih okrog Mokreca tja do Velikih Lašč in proti Dobremu polju so v začetku novembra begali razpršeni oddelki dveh komunističnih brigad pred nemškimi patruljami, ki so čistile ta predel Bili; so to menda oddelki kasnejše popolnoma razbite Levstikovice in Ljubljanske brigade. Tavalj s s hriba na hrib in v gozda v gozd. Ranjenci so jim bili pri tem seveda v napotje. Zato so jih pobrali in jih spravili v skrite jame, v tako zvarnih Kozlovih stenah na Mokrcu. Znosili so jih tja v vseh strani.

Tako vsaj so pripovedovali komandanti in politkomisarji prisilnih mobilizirancev. Onim, ki so imeli med ranjenci kakor sorodnika ali prijatelja, so zatrjevali, da so v Kozlovih stenah ranjenci dobro spravljani in vsi na varnem. Ko pa je šel potem vihar prve nemške očistevalne akcije mimo, se je pokazalo, kako odobro in varno so bili ranjenci spravljani. Ljudje so namreč našli v neposredni bližini Kozlovih sten 17 trupel ranjencev. Vsak od njih je imel revolver, strel v glavo, nekateri tudi po dva ali tri v eno jamo, ki so bile res dobro skrite. So bili komunisti spravili le 12 ali 13 ranjenih partizanov in funkcionarjev. Ranjence prisilne mobilizirance pa so brezsrčno pomorili. Prostora bi bilo v Kozlovih stenah tudi za dve do tri, čeprav bi morda bili malo bolj na tistem. A komunistom se ni dalo, da bi imeli s to rajo sitnosti in skrbi in primankovalo jim je vrh tega tudi obvez, zdravil in hrane. Da bi bolj

gotovo rešili ranjene partije, so se ostali ranjenci iznebili kot nadežnega balasta ter jim poslali kroglo v glavo. Trinaestorica partizanov je res ostala pri življenju in so jo potem spravili v druge kraje. Trupla umorjenih ranjencev so ljudje našli v drugi polovici novembra. Krvnikom se je tako zelo mudilo, da svojih žrtev niti za silo niso pokopali, tako da so trupla kljub mrzlemu vremenu že razpadala.

Komunistični zločinci so v zadnjih mesecih zagrešili toliko množičnih umorov, da je oni na Mokrcu le eden med njimi in po številu žrtev niti ne med najhujšimi. Vprava strahotna pa je po svetih moralnih pokvarjenosti. Nesrečne prisilne mobilizirance pošiljajo pri vseh spetih v prve vrste, da se morajo boriti zanje, če pa je kdo od teh ranjen nimajo zanj drugega kakor strel v tilnik.

Kričeče svarilo pa je žalostni primer Mokreca tudi za vse simpatizirale in po močnike OF. Tudi oni so samo raja kakor prisilni mobiliziranci. Dobri so komunistom, dokler jim lahko koristijo. Ko pa za komuniste ne bi bili več koristni, bi jim postali balast, prav kakor ranjeni prisilni mobiliziranci in potem bi tudi ne doletela enaka usoda kakor te ranjenci — likvidacija. S podpiranjem komunizma kopljejo svoj lastni grob tudi njegovi današnji simpatizerji, kar jih je še. Tudi za nje je edina zanesljiva rešitev v tem, da se komunistem pravočasno stre in se mu tako onemogoči izvedba njegovih krvavih nakan. Če si predložijo usodo ranjenih prisilnih mobilizirancev in pomislijo na krvnisko okoliščino Kidričeve moraje, poznati, da tudi zanje ni druge poti, kakor da z vsa silo podpro borbo za uničenje komunizma.

## Kje so resnični narodni izdajalci

**Smatratno sodelovanje badoglijevcev in komunistov**

Ni novosti ne bomo povedali v naslednjem, toda dobro je, da se kdaj pa kdaj oveseli spomin na razne dogodke in pojave zadnjih dveh let, zlasti lanskega. V začetku junija 1943 se je na železniški progi Novo mesto—Straža dogodilo tole:

Zadnji večerni vlak se je na odprti progi ustavil med postajama Prečno in Straža. Po naročilu spremljajočih badoljevskih stražarjev sta odlopljena dva vagona, polno natovljena z vojaškimi blagom. Ostala sta na progi brez vsake straže. Čim se je steno, je prišlo a hribov oboroženo komunistično krldo z dolgo vrsto že prei za ta namen rekrutiranih kmetičkih voz z vprego in kmetičkimi vozniki. Vozovi so nemoteno odpeljali v gozdove od badoljevcev komunistom podarjeno blago.

Ta dogodek je marsikomu že takrat odprl oči. Zatajati se ni dal, ker je bila mobilizirana tolika množica voznikov in ker ni običajno, da bi se vagoni odlopljajo na odprti progi, ter je bil zato vsakdo pozoren na to čudno poslovanje. Edino, kar je OF lahko storila, je bila zopred stroga molka pod smrtno kaznijo ter pojačeno krhanje v »Slovenskem poročevalcu« in drugi komunistični propagandi o narodnih izdajalcih, ki sodelujejo z badoljevci. Vendar se je tudi v Ljubljani stvar kmalu razvedela in je bila zelo neprijetna pristajala in simpatizerjem OF. Ko pa je »terena« prislo poročilo, da je vse to le bajka, je kratkovidni meščani odrekli vsako vrsto tudi očitnem voznikom, ki so vozili blago, težakom, ki so ga nakladali in celo železničarjem, ki so vozova odloplili. Tako močna je bila takrat še strahovlada OFarske propagande.

Taki pojavov sodelovanja med komunisti in badoljevci je bilo spomladi in poleti preteklega leta vedno več. Sprva so jih od obeh strani še skrbno prikrivali in tajili. Če je kdo kaj omenil o njih, so ga komunisti proglasili za »izdajalca« in ga kot takega likvidirali, če so ga dobili v roke, badoljevci pa so ga zapirli z obsojbo, da širi komunistično propa-

gando in obrekuje italijansko vojsko. Da bi se v preiskavi in pri morebitni razpravi o tem čim manj govorilo, so jim naprtili še vse more »zločine«, hoteli s tem prikriti njihovo resnično »krivdo«, ki je bila le v tem, da so vedeli za badoljevsko pakiranje s komunističnimi voditelji. Rešeni so bili še po prihodu nemške vojske.

Vsa Dolenjska je dalje vedela, kdaj in kje sta se sestajala Cerutti in njegov štab s komunističnimi poglavarji. Očividci so podrobno zabeleževali te sestanke, ki so od pomladi leta 1943 postajali vse četši in četši. Sa, se je bila badoljevska izdaja in je bilo treba misliti na zagotovitev prostega odhoda OF se je cesarski vojski oddolžila res na vso moč lepo in ganljivo, ko je potem tudi tiste badoljevske ljudi, ki so storili toliko zla našemu ljudstvu, varno pospremlja vse do meje, da bi se jim ne pripetilo nič hudega.

Ljudje le preradi hitro pozabljajo. Zato je koristno, če se ob teh primerih spomnimo na dejstva OFarske propagande pred 8 septembrom. Ta propaganda je proglasila za narodnega izdajalca vsakogar, kdor je imel brez dovoljenja OF kakršne koli opravke z italijanskimi oblastmi, četudi je šlo morda za njegov obstoj. Pod to obrekovalno obožbo so se potem, ko so že sami delali z badoljevci roko v roki, še dalje morili počene in nedolžne slovenske ljudi. Na drugi strani pa so badoljevci, da bi prikrili svoje sramotne zveze s komunisti, še bolj vneto zapirali Slovence pod sumom komunizma ter obtoževali komunizma tudi take, ki so bili njegovi odločni nasprotniki. Dogodki v septembru in oktobru so potem dokončno razkrinkali to grdo in cinično igro z obeh strani. Ljudje so spoznali, kje so resnični narodni izdajalci. Kakor so bili vsi ti dogodki žalostni in kolikor krvi so veljali, rodili so vendar dragocen sad: zadali so smrten udarec strahovladi OFarske propagande in, kar je še važnejše, strnili so vse dobre Slovence v enotno in močno narodno, protikomunistično falango.

## Zepetna otvoritev beogradskega vseučilišča

Beograd, 10. jan. Sporazumno z nemškimi zasedbenimi oblastmi je bilo beogradsko vseučilišče zopet odprto. Pri otvoritveni svečanosti je opozoril rektor Nikola Popović v svojem govoru na velik pomen vseučilišča za srbsko kulturno življenje in je obljubil, da se bodo takoj pričela predavanja na filozofski, tehnični, medicinski in poljedelski fakulteti. Prosvetni minister Veljko Jonić se je zahvalil nemškimi zasedbenim oblastem, da so nazadnje vojni omogočili zopetno otvoritev beogradskega vseučilišča. Ta dogodek je najvažnejša pomena za življenje in razvoj srbskega naroda, kajti vseučilišče je neposreden znak kulturne avtonomije, ki jo srbskemu narodu nudi nemški narod. Prepričan sem, je nadaljeval minister, da beogradsko vseučilišče prav tako kakor ves srbski narod popolnoma spoznava pomen današnjega dneva in da bo s svojimi konstruktivnim in lojalnim zadržanjem doprineslo svoj delež k obrambi evropske krščanske kulture.

Doslej se je v vseučilišču vpisalo nad 7000 dijakov, večina v medicinski fakulteto.

Berlin 10. jan. DNB. Diplomatski dopisnik DNBja dr. Sigfried Horn piše:

## Anglo-ameriške skrbi s premogom

Stockholm, 11. jan. DNB. V Washingtonu in Londonu zasledujemo neprestano nazadovanje ameriške in angleške premogovne proizvodnje z vedno večjo zaskrbljenostjo. Zanje številke znova pričajo o padcu proizvodnje v obeh deželah. V Angliji so l. 1943 pridobili na 12 milijonov ton premoga manj kakor v prejšnjem letu. V Ameriki so v preteklem letu porabili 620 milijonov ton, dejansko pa so ga nakopali le 590 milijonov ton. Zato so morali močno poseči po zalozah, ki pa so ob pričetku l. 1944. zadostovale le še za 40 dni. Vojaški krogi opozarjajo, da so navedena številka nezadostne, ker bo l. 1944. also bo prišlo do drugega boljše. Prineslo bistveno zvišanje premogovne potrebe. Doseganji poizkusi za zvišanje pridobivanja premoga niso imeli nikakega uspeha. Pro-

stovoljno novčenje rudarjev se v Angliji ni obneslo. Ali bo sedanje prisilno nabiranje prineslo boljše uspehe, je še vprašanje. Po mnenju odločujočih krogov niti zvišanje plač niti nove organizacijske metode ne bodo dvignile premogovne proizvodnje, ker je bistvo zla po mnenju »Daily Telegrapha« v »nediscipliniranosti rudarjev in v njihovem odporu proti večjemu delu«. List je seveda pozabil pristaviti, da so zopet vzrok te »nediscipliniranosti« silbe mezdne, nezadostna prehrana in socialna nesigurnost angleških rudarjev.

## Vojno dobičkarstvo v Angliji

Ženeva, 11. jan. R. »Times« poroča, da je Associated Equipment Co. po odčitku vseh davikov v l. 1943. lahko zvišala svoj letni dobiček za 80 odstotkov in je izplačala letos 75 odst. višje dividende kakor lani. Trdijo se bavi z vojnimi dobavami.

## Poziv domobrancem

Vsi prostovoljci, ki so bili dne 7. t. m. pregledani od zdravniške komisije Slovenskega domobranstva, naj se dne 14. t. m. ob 9 zglasijo v realni gimnaziji — Vegova ulica, nasproti univerze — zaradi nastopa vojaške službe.

Vsak prostovoljec naj prinese s seboj hrano za ta dan, pribor za jelo čiščenje in umivanje. Poveljstvo.

## Zimska pomoč

Iz pisarne odbora za »Zimsko pomoč« smo prejeli:

Simfonični koncert v korist Zimske pomoči. Dirigent Drago Mario Sijanez bo dirigiral v ponedeljek 17. t. m. v veliki uniojski dvorani simfonični koncert, ki ga priredi Wehrmachtsender — Laibach. Ljubljanska radijska postaja, s pomnoženim rad. letnim orkestrom, na korist letošnje Zimske pomoči. Spored dobredelnega simfoničnega koncerta bo obsegal naslednje točke: 1. Škerjanc: Dramatična uvertura; 2. Dvorak: Simfonija št. 4; 3. Smetana: Vsestran — simfonična pesnitev. Lep spored dobredelnega koncerta bo gotovo zanimal velik krog ljubiteljev simfonične glasbe v našem mestu. Začetek koncerta bo ob 18. Predprodaja vstopnic se je začela danes v knjigarni Glasbene Matice.

Za informacije glede »Zimske pomoči« kličite: 47-71 (int. 44); Prostori »Zimske pomoči« so v Puccinjevi ulici 9/1. levo. Denarne prispevke pošiljajte po čekovnih položnicah na »Pokrajinski podporni zavezo« — Zimska pomoč — ček. račun 16.580.

## Obvestila »Prevoda«

Prodaja paradižnikove meze na odrezek »J6«.

Trgovci, ki imajo še na zalogi paradižnikovo mezo, jo lahko prodajajo svojim odjemalcem po 50 gramov na odrezek »J6« osnovne januarske živilske nakaznice.

## Pisemske pošiljke v inozemstvo

Pisemske pošiljke v Nemčijo (in v ostalo inozemstvo, ko bo sprejemanje pošilk zanj dovoljeno) je treba oddajati odprti na pošti pri okencu. Na pošilkah mora biti napisan naslov pošiljatelja ali prinašalca, ki se morata ob predaji pošiljke legitimirati. Pošiljatelji ne smejo na pošiljke nalepljati znamk, temveč morajo pristojbino plačati na pošti. Pisemske pošiljke za inozemstvo, ki jih pošta pobere iz nabiralnikov, vrne pošiljatelj.

## Potniški promet na progi Ljubljana—Šmarje Sap

Dne 10. januarja t. l. je bil odprt potniški promet na progi Ljubljana—Šmarje Sap z naslednjimi odhodi: Dne 10. januarja t. l. je bil odprt potniški promet na progi Ljubljana—Šmarje Sap z naslednjimi odhodi: Dne 10. januarja t. l. je bil odprt potniški promet na progi Ljubljana—Šmarje Sap z naslednjimi odhodi:

I. Smer Ljubljana—Šmarje Sap: Ljubljana, odhod ob: 7.50, 12.31. Šmarje—Sap, prihod ob: 8.20, 13.01.

II. Smer Šmarje Sap—Ljubljana: Šmarje—Sap, odhod ob: 8.30, 13.22. Ljubljana, prihod ob: 8.57, 13.47.

## Nazadovanje proizvodnje zlata v Ameriki

Stockholm, 11. jan. DNB. Rudarsko načelstvo v Washingtonu je objavilo, da je ameriška proizvodnja zlata v l. 1943. nazadovala za 62%. Skupna proizvodnja v preteklem letu je znašala 1.364.000 unc v primeri z 3.583.000 unc v predpreteklem letu.

## V Washingtonu zahtevajo nova oporišča

Ženeva, 11. jan. DNB. Iz Washingtona javljajo, da je izjavil predsednik zunanje političnega senatovega odbora senator Connally: »Sedanja vojna je dokazala, da morajo Zedinjene države ščititi obe svetovni morji, ako hočejo preprečiti bodočo vojno. Oporišča, ki so jih dobile Zedinjene države v zakup od Anglije, se ne zadostujejo. Tudi Francija bi morala odstopiti oporišča na Martiniquu. Končno bi morale dobile Zedinjene države oporišča na Pacifiku, na Novi Kaledoniji in na dosedanjih japonskih mandatih otokih.«

## Razširjenje židovstva

Ženeva, 11. jan. DNB. Značilno sliko o razširjenosti židov v Zedinjenih državah podaja ameriški list »The Jewish Forum« (židovski forum). V pregledu židovstva v državi B. titmore navaja, da obstoja tamkaj 432 židovskih organizacij, ki jim pri pada 70.000 židov.

## Bolivijski odposlanec na poti v Washington

Buenos Aires, 11. jan. DNB. Uradno objavljajo odhod podtajnika bolivijskega zunanjega ministrstva v Washington. Podtajnik pčtuje v Washingtonu po nalogu bol. visjake: zunanjega ministrstva, da preda tamokšnjemu bolivijskemu zaupniku informacijo material.

Vigo, 11. jan. DNB. C. d. d. Hull je postal na tiskovni konferenci izjavo, iz katere bi bilo sklepato, da vlad »Zedinjenih držav ne bo sprejela bolivijskega podtajnika v znanje ministrstva Fernanda Iturriladeja.

Buenos Aires, 11. jan. DNB. Argentinski poslanik v Washingtonu, Escobar, je moral preložiti svoje nameravano potovanje v Washington na konec meseca. Escobar je bil v pričetku oktobra imenovan za šefa misije v Washingtonu.

Stockholm, 11. jan. DNB. Pri nadomestnih volitvah v Skiptonu je zmagala Commonwealth stranka nad konservativno.

## Hiše se jim podirajo nad glavami

Ženeva, 11. jan. R. »Rudarji v južnem Walesu se vedno pogosteje pritožujejo, da se jim podirajo hiše nad glavami«, piše angleški tehnik »News Review«. Hiše so se pokvarile vso pretrganega izkoriščanja angleških rudnikov. Skoda, ki je na ta način nastala v zadnjih 60 letih, znaša nad milijon funtov sterlingov. Doslej so rudarji v južnem Walesu 40 let zaman protestirali proti takemu načinu kopanja premoga. Posebno resno so stanovanjske razmere rudarjev v Gware Valleyu. Tamkaj se je moralo v zadnjem času izseliti iz stanovanj 1250 ljudi.

## Sovražnikove izjave pred Badoglijevo kapitulacijo in po njej

Sleparska propaganda Anglosasov, ki je Italijanom pred kapitulacijo obetala zlate gradove, je takoj po dosegu svojega cilja s pomočjo izdajstva badoglijevcev p. kazala svoje pravo lice. Zdaj ni niti govora več o ugodnostih, ki jih bo deležno italijansko ljudstvo, marveč prihaja na dan znana anglosaska sebičnost, zabljenost s krutim cinizmom. V tem pogledu so si Angliži in Američani popolnoma eraki.

V zvezi s tem objavljamo zopet en primer anglosaskega vananja:

Pred kapitulacijo: »...Vi lahko sami razvdate iz izvečkov govorov angleških in ameriških državnikov, ki so v tem letaku po ovijeni, da vas mi ne stovetimo z Vamim krivim režimom« (Angleško-ameriški letak, vržen v noči od 3 na 4. julij 1943 na Rim).

Po kapitulaciji: »...Italijani sami so fašizem skovali, ga zredili in ga nato zavrgli. Mi ne smemo pozabiti da so Italijani ki so danes naši zvezniki, še večera; bili naš mrtnje ptni in zahrbtni sovražniki. Šele njihov poraz jih je napravil za

zaveznike. sedaj pa naj trpijo in se mučijo kot sužnji na galeah.« »Sunday Express« po londonskem radiju z dne 17. okt. 1941.).

Pred kapitulacijo: »...Kot dokaz dobre voje ki se kaže v zagotovilih Roosevelta, so zavezniki že sedaj podveljeli obsežne priprave za preskrbo najpotrebnejših predmetov Italijanom.« (»New York Times« dne 5. avgusta 1943.). »Mi Vam bomo takoj priskočili na pomoč z zdravili.« (Reuter dne 21. junija 1943.).

Po kapitulaciji: »...Reuterjev posebni dopisnik v Neaplju Cecil Sprigge poroča, da je število obolelih na legarju sedaj v Neaplju šestkrat toliko, kakor je bilo malo pred prihodom z zveznikov. (Globereuter dne 26. decembra 1943.). Pomanjkanje voje in stehernih higieničnih naprav pospešuje v južni Italiji vse vrste epidemije, ki jih je možno zgolj s trdom omejitvijo na njih ognjišča. (Sporočilo angleškega vojnega poročevalca v Gibr. Itarju v božičnih praznikih 1943.).

senetli celo trdka samo ki je priredila pr. mo kontrolo.

Gospodarske vesti iz Hrvaške V hrvaškem uradnem listu je objavljen zakonik dekret o Poštini hranilnici Nezavisne države Hrvaške, Poština hranilnica je samostojni hrvaški državni zavod pod upravo in pod nadzorstvom hrvaškega finančnega ministra. Upravičena je na vsem področju države usl. navijati podružnice. Za vse njene obvezosti jamči država. — Zaradi ponovnega povznanja trošarin na alkoholne pišče je bila v Zagrebu na novo določena prodajna cena za pivo. Vrček piva stane odsej v gostilnah 100 kun.

Carine prost uvoz knjig V Madžarsko, S posebno odredbo je bila v Madžarsko ukinjena carina na uvoz knjig, časopisov in not, ki je znašala doslej 10%.

Propaganda za potrošno sladkorja v Rumuniji. Ze večera smo poročali, da je imela Rumunija v lanskem letu izredno obilno letno sladkorne pese. S peso posejana površina se je v primeri s prejšnjim letom povečala od 41.300 na 79.100 ha. Zaradi znatne vsebine sladkorja v pesi pa se je proizvodnja sladkorja povzpela za 160% na 155.560 ton (nasproti 60.040 tonam v prejšnjem letu). Ker je sedaj na razpolago dovolj sladkorja, ni ukinjeno samo racionaliranje sladkorja, temveč je rumunska vlada preko upravnih oblastev pričela akcijo, ki gre za tem, da bi kmetičko prebivalstvo potrošilo več sladkorja. Doslej so rumunski kmetje potrošili zelo malo sladkorja.

## Pred ustanovitvijo arabskega kongresa

Amsterdam, 10. jan. DNB. Kakor javlja angleška poročevalska služba, so v Kairu objavili uradno izjavo o razgovorih egiptjskih zastopnikov in libanonskega odposlanca o arabskih prizadevanjih za doseg enotnosti V tej izjavi beremo, da je bilo doseženo popolno soglasje v vseh vprašanjih. Po poročilu angleške poročevalske službe bo v najkrajšem času ustanovljen arabski kongres, ki bo združil zastopnike vseh arabskih držav in vodil dokončne razgovore o obliki enotnosti.

Sirsko odposlanstvo pod vodstvom zunanega ministra Mardana beja se je v Bagdadu razgovarjalo z iraškim zastopnikom ter so bila vsa ta pogajanja v znamenju v Kairu postavljenih načel.

V Palestini je bil sedaj prav tako sestavljen arabski odbor, ki se bo udeležil kairskih razgovorov o doseg enotnosti. Bržkone pa bo ta odbor pričel delovati šele tedaj, ko se bo v Kairu sestel arabski kongres.

## Kratka poročila iz vsega sveta

Tokio, 11. jan. R. »Domei« javlja iz Bangkoka, da je tajska vlada določila 10. januar kot praznik letalstva.

Helsinki, 11. jan. R. Neuldi 8-letni finski mladenec je zbral z neudržitim nabiranjem za finske vojne sirote 22.000 mark, ki jih je vse do p. točno izročil podporni organizaciji.

Stockholm, 11. jan. R. V ponedeljek je bilo odprto drugo zasedanje 78. ameriškega kongresa. Otvoritvene seje se je udeležilo manj kot 100 poslancev, čeprav šteje kongres 430 članov. V senatu je bilo izmed 96 senatorjev prisotnih na otvoritveni seji le 51 senatorjev.

Ženeva, 11. jan. R. »Daily Worker« sporoča, da radi priganjaških metod plutokratskih lastnikov rudnikov angleški rudarji vedno bolj trpijo.

Bern, 11. jan. R. V Moskvi zhaajajo poljski list »Wojna polska« silovito napada na poljski emigrantski odbor v Londonu in zahteva preložitve strateške zapadne poljske meje v zapadni smeri. Zapadna Ukrajina in Bela Rusija spadata k Sovjetski zvezi. Odstranitev vseh težkoč v tem pogledu je prepustena Sovjetski zvezi. Vsi »reakcionarni elementi« bi morali biti uničeni.

Carigrad, 7. jan. R. Pri Canakkate v Dardanah je nasledel 1200 ton veliki turški parnik »Antalya« in je njegovih 130 potnikov morala prevzeti neka druga ladja.

Stockholm, 5. jan. R. TT javlja o zasilnem pristanku nekega nadaljnjega štirimotornega ameriškega bombnika v bližini Trelleborga. Posadka je ostala živa ter bo internirana.

Rim, 7. jan. R. Za rimskega guvernerja je bil imenovan bivši dolgoletni neapeljski župan Giovanni Orgera.

Amsterdam, 7. jan. R. Kakor javlja angleška poročevalska služba, se je Genev vrnil v London s svojce obiska v Moskvi. Stockholm, 7. januarja R. »Stockholms Tidnings« poroča iz Malmoa kako je v sredo zasilno pristalo pri Skegriu v južni švedski angloameriško bombno letalo. Poveljnik tamošnjih domobrancev, ljudskošolski učitelj v Skegriu, je pozdrvil v angleški posadko z besedami »Dobrodošli v Švedski!«

Madrid, 7. jan. R. Angliži so v zadnjem času dokaj poostri nadzorovali nad gibraltarsko morskjo ozino. Glavni vzrok za to utegne biti, ker hotijo preprečiti desolatorni črstoletnik in uradnikom, da bi se podal na potek španje na Portugalsko. Ankara, 7. jan. R. V četrtak se je v Ankari sestel ministrski svet pod predsedstvom ministrskega predsednika Sarazogla.



## Kronika

\* **Matura za vojne invalide v Nemčiji.** Iz Berlina poročajo, da bodo proti koncu meseca januarja otvorili v Nemčiji štiri nove tečaje za vojne invalide, ki želijo napraviti matura. Na ta način bodo nemški vojni invalidi imeli dostop k novim poklicem. Za časa pripravljajnega študija jim bodo oblasti nudile brezplačno stanovanje in vsa potrebna oskrba.

\* **Podatke o uničenih nakaznicah za mesec.** V Nizzi je neki mesarski obrtnik pripravil odrezke živilskih nakaznic za meso, katere bi moral izročiti oblasti. Nakaznice je nalepil na papir s klejem iz moke. Klej so podgane zavohale, se spravile nad podgane papir požrle skoro vse odrezke.

\* **Uspeh policijskega psa.** Iz Gradačice poročajo o lepem uspehu policijskega psa z imenom Astor. Nedavno je se oglašil v neki gostilni pri Marijinem Celju moški, ki je prošil za prenočišče. Priliko prenočišča je porabil za drzen vlom. Lastnik prenočišča je šel na policijo, kjer so mu dali na razpolago policijskega psa, ki je res izsledil vlomilca v osebi Vilija Havličke, pobeglega kaznenika iz Freiburga v Breisgauu. Čim je Havličke pobegnil iz zaporov, je izvršil vlom, svoj drugi vlom v Marijinem Celju pa je plačal z osebno svobodo.

\* **Božična amnestija v Bolgariji.** Ob praznovanju božiča je izšel v Bolgariji veljavni ukaz o pomilostitvi raznih oseb, ki so se pregrešile zoper vojaške in civilne zakone.

\* **Osemdesetletni virtuoz na citre.** V okolici Lienz je obhajal 9. januarja 80-letno rojstvo virtuoz na citre Tirolec Anton Linder. Kot 19 letni mladenič je odstopoval Linder v Južno Italijo, kjer je obiskoval konservatorij v Palermu. Pozneje se je vrnil v domovino, kjer se je udeleževal v glasbeni stroki. Zložil je tudi več skladb za citre, širom Avstrije pa je znan kot uspešen koncertant na citrah.

\* **Smrt nemškega vojaškega atašea v Zagrebu.** Po težki bolezni je umrl vojaški ataše pri nemškem poslanstvu v Zagrebu podpolkovnik Friedrich von Brockdorff.

\* **Božična amnestija v Bolgariji.** Ob praznovanju božiča je izšel v Bolgariji veljavni ukaz o pomilostitvi raznih oseb, ki so se pregrešile zoper vojaške in civilne zakone.

\* **Smrt nezgane letalca.** Na polju slave je padel nadporočnik Josip Poehs, ki je bil že leta 1941. odlikovan za vojaške zasluge z železnim križcem. Pokojni junak je bil izvršen lovski letalec in se je narodil na Dunaju.

\* **Filatelistična posebnost.** Najnovejša filatelistična novost so pisma, oddana na področju Lombardije, kjer so pošle pisemskie zmizme ter oddajo pisma na pošto nefrankirana. Odpošiljatelj napiše na takšno pismo v desni kot zgoraj besede: »Nimamo znamk, poštino plača naslovnik ob prejemu.« Poštni urad potrdi sprejem takšnega pisma s svojim žigom ter dostavi pisno naslovljence, od katerega izterja poštino. Ovitki te vrste bodo po sodbi filatelistov zelo dragoceni, kajti poštini uradi že dobivajo nove serije znamk, s katerimi bodo ljudje lahko frankirali poštne pošiljke.

\* **Francoski prostovoljci za SS oddelke.** Pred kratkim je odprlila iz Pariza skupina francoskih prostovoljcev, ki so se prijavili k nemškemu SS oddelku. Skupina je odgovorila v neko nemško taborišče, kjer bo izvežbana.

\* **Zvišani prejemki rumunskih vojakov.** Maršal Antonescu je izdal ukaz, po katerem bodo prejemali pripadniki rumunske vojske poleg svojih dosedanjih plač tudi posebne mesečne doklade. Doklada bo znašala pri narednikih 1300 lejv, pri deseterkih 1200 lejv, pri poddeseterkih 1100 lejv, pri navadnih vojaki pa 1000 lejv na mesec. Rodbine na fronti se nahajajočih se vojakov bodo poleg tega prejemale tudi predpisane družinske podpore.

\* **Žrtve terorističnega napada na Pariz.** Napad terorističnih bombnikov na Silvestrovo na Pariz je zahteval 245 mrtvih in 278 težko ranjenih. Ob tej priliki je bilo porušeno 275 hiš, 200 nadaljnjih pa je bilo hudo poškodovanih. Teroristični napad je bil zadnji dan decembra izvršen iz višine 6000 metrov. Doslej so zahtevali teroristični napadi angleških bombnikov na francoskem ozemlju od 1. oktobra do 31. decembra 1943 blizu 12.000 mrtvih in blizu 18.000 ranjenih. 50.000 hiš je bilo poškodovanih.

\* **Pomilostjen duhovnik, ki je pomagal upornikom.** Vojaske sodišče v Bergamu je obsodilo župnika Maria Benigna iz Palazzaga zaradi podpore upornikom ter zaradi skirvanja crozia in streliva na smrt. Nemški poveljniki krajevne skupine pa je smrtno kaznen spremenili v desetletno ječo.

\* **Epidemija tifusa v Neaplju.** Sedaj morajo tudi Američani priznati, da razširja v Neaplju huda epidemija tifusa. Zaradi tega je pozval vrhovni poveljnik 5. ameriške vojske general Clark pripadnike ameriške in angleške vojske, da ne smejo prestopiti neapeljske mestne meje, ker grozi vsakemu nevarnost, da se okuži s tifusom. Epidemijo je povzročilo razširjanje zdravstvenih naprav, v prvi vrsti vodovoda, zaradi česar živi neapeljsko prebivalstvo v najprimitivnejših razmerah. Pionirji 5. ameriške armade niso doslej utegnili popraviti niti vodovoda.

\* **Za dva milijona lir ukradenih preprog.** Nekemu beguncu iz Milana, ki se je začel nastaniti v okolici Verbanije in Polanaze, je bilo te dni ukradenih več dragocenih preprog, v skupni vrednosti dveh milijonov lir.

nov hr. Tat je prišel v stanovanje skozi okno skladišča, kjer je prepil železno ograjo.

\* **Ponarejeni nednar v Palestini.** List »Palestina« poroča, da je policija prišla na sled ponarejenim bankovcem po 1 funt in 5 funtov. V obtožbi je po dosedanjih ugotovitvah za približno pol milijona funtov ponarejenih bankovcev.

\* **Podgane so uničile nakaznice za mesec.** V Nizzi je neki mesarski obrtnik pripravil odrezke živilskih nakaznic za meso, katere bi moral izročiti oblasti. Nakaznice je nalepil na papir s klejem iz moke. Klej so podgane zavohale, se spravile nad podgane papir požrle skoro vse odrezke.

\* **Uspeh policijskega psa.** Iz Gradačice poročajo o lepem uspehu policijskega psa z imenom Astor. Nedavno je se oglašil v neki gostilni pri Marijinem Celju moški, ki je prošil za prenočišče. Priliko prenočišča je porabil za drzen vlom. Lastnik prenočišča je šel na policijo, kjer so mu dali na razpolago policijskega psa, ki je res izsledil vlomilca v osebi Vilija Havličke, pobeglega kaznenika iz Freiburga v Breisgauu. Čim je Havličke pobegnil iz zaporov, je izvršil vlom, svoj drugi vlom v Marijinem Celju pa je plačal z osebno svobodo.

## Iz Ljubljane

u— **Novi grobovi.** Nepričakovano je v visoki starosti 80 let umrla ga. Fani Franzova, po rodu Velkavrhova. Do zadnjega je bila razmeroma čila in je kljub svojim letom opravljala še vse gospodinske posle. Na praznik Sv. Treh Kraljev pa se ji je nenadno izlila kri in so jo prepeljali na kliniko. V nedeljo zvečer se je mirno poslovila od življenja. Pokojna je bila dobra in skrbna mati svojim otrokom. Ljubila temu, da so že vsi preskrbljeni, je svojo ljubezen in brigo posvečala samo njim, zato ji je njena smrt tem hujše prizadela. K večnemu počitku bodo gospo Franzovo spremili v sredo ob pol 16. iz kapele sv. Petra na Zalah na pokopališče k Sv. Križu. — Za vedno je zapustil svoje poštne nadkontrolor v pokouju g. Franc Legat. Za njim žaluje soproga Leopoldina, rojena Anderlik, hčerka Marija in drugo sorodstvo. — Preminila je gđ. Dragica Turkovičeva. Na zadnji poti jo bodo spremili v sredo ob 15. iz kapele Sv. Antona na Zalah k Sv. Križu. — Umrla je ga. Marija Urabičeva. Rajsko so pokopali v terek popoldne na pokopališču pri Sv. Križu. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin, njihovim svoojem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

u— **Še o nakaznicah za tobak.** K večeršnjemu dolgemu pojasnilu, kakšne pravice bodo dobili tobakarji z nakaznicami za tobak in kako bo mestni preskrbovalni urad nakaznice delil, nadalje pa tudi, kdaj in kje bomo tobak in tobake izdelke dobivali, moramo še dodati, da se nakaznice za moške razlikujejo od nakaznic za ženske. Za moške so nakaznice za tobak zelenkaste barve z oznako »M«, za ženske so pa nakaznice temno vijoličaste barve s črnim tiskom in oznako »F-Z«. Vsaka nakaznica z tobak bo veljala 2 L. Razen v večeraj objavljenih trafikah, lahko upravičenci oddajo svoje prijave ter dobe tobak tudi v trafikah Koler Pavle na Starem trgu 6.

u— **Iz Tičistanca.** Opazil sem, da neka oseba za ptičjo krmo melje posušene peške v drobno moko ter jo posipa pod grmovje in parku. Vsekakor žena, ker si v blagem srcu misli, da peški ključniki niso kos trdim jedcem. To je zmotna. Nad 10 let dajem cele peške, ki jih lačni kralje drob, da je veselje. Na spomlad bo seveda drugače, saj se bo dobila boljša pica že v naravi. Naj se naši prijatelji zabavajo s remenito hrano, saj drugega razvedrila tako nimajo, razen bojzani pred skobcem. Ako pa je prizadeta ptičjuba že zmlela vso za logo, naj jo poslej odkladi v krmilnice, kajti na tleh gre pol v izgubo: dež ali sneg, sapa, visoka suha trava, neznanca množina miši in voluharjev, ki so podkopali tla v našem perlovju, vse to uničuje trd vrle tičistanca. Vedeti je tudi, da se operjena drobežad dolgo nehoti takega kupa, ker se boji nase. Tako se okoristijo s prineseno podporo vprav tiste živali, katerim je najmanj namenjena. Ornitofili.

u— **V oštrnični g. Anc Premrov-Premrešin** v večerajni številki se nam je vrnila neljuba pomota. Podpolkovnik g. Vilbald Premrov-Premrešin je sin pokojne gospe in ne podpolkovnikov sin, kakor je bilo pomotoma natisnjeno.

u— **Angleško-slovenski besednjak R. Škerljeve** bo izšel najkasneje marca 1944. Obsegal bo približno 20.000 besed z dodatno izgovorjavo. V prednaročbi, ki jo sprejemajo najdalje do 15. I. 1944 vse knjigarnice in založbe Resljeva cesta 13/I, bo veljal besednjak vezan 90 lir, broširan 80 lir.

u— **Ugodne plačilne pogoje za knjige** nudijo svojim naročnikom založba »Plug«, Ljubljana, Miklošičeva 30. Mesečna naročnina znaša 40 lir. V 6 mesecih 4 krasne knjige!

u— **Podpornemu društvu za gluhozemo mladino** je poklonila rodbina gosp. da Koritnika Antona 250 lir v počastitev spomina pokojnega g. Ivana Kravosa. Društvo se za izročeni znesek najsrčneje zahvaljuje.

u— **»DOLOREX«** tablete se priporočajo pri gripi in boleznih prehlada, ker znižajo temperaturo, olajšajo pa tudi bolečine pri glavobolu, migreni in revmatizmu. »Dolorex« izdeluje ikarna Mr. Bahovec.

u— **Društvo slepih** so skrbstvene sestre Zavoda za socialno zavarovanje poklonile 305 lir namesto cvetja na grob pok. gđ. dr. Debelaka. G. Anton Koritnik, lastnik hotela Slon pa li 250 namesto cvetja na grob pok. gđ. Ivana Kravosa. Vsem dobrotnikom se odbor iskreno zahvaljuje.

u— **Lov na kite** je glavna zgodba zanimive knjige »Beli kite, izšla v založbi »Plug«, Miklošičeva cesta 30. Ugodni plačilni pogoji! Zahtevajte prospekt!

u— **Za desinfekcijo ust in grla** dobite v vsaki lekarni **FORMICOT PASTILE!**

u— **Pouk step-plesa** prične spet v najkrajšem času. Poučuje Drago Pogčar, solist opernega baleta. Prijave dnevno med 12. in 14. uro v gimnastični šoli Milene Govekarjeve, Muzejska 3.

**Rebulo**, pristno iz Brd, točimo tudi čez ulico. Odlična kuhinja **Gostilna Lovšna**, — **Gradišče**

u— **Nesreče.** Tramvaj je podrl 49 letno posestnico Marijo Hočvarjevo iz Ambrusa in ji prizadel notranje poškodbe. V prepriju in nato sledečem dejanskem obračunavanju je bil od brata z nožem ranjen v desnico 14 letni sin babice Ladislav Smrekar iz Mirne. Se dve žrtvi je zahteval tramvaj: na Poljanski cesti je podrl 12 letnega sina posestnika Jožefa Mrvarja iz Žužemberka, pri čemer je fant dobil poškodbe po vsem životu, v Prešernovi ulici pa je podrl 54 letnega posestnika Filipa Ovnika iz Dolnjega vrha, pri čemer se je mož potolkel po glavi. 6 letni sin posestnika Ivan Katern iz Begunji si je pri padcu zlomil desnico. Ponesrečeni se zdravijo v splošni bolnišnici v Ljubljani.

## Z Gorenjskega

**Jeziškovne razmere na Koroskem in Gorenjskem.** V terek zvečer so imeli v Celovcu predavanje, na katerem je govoril univerzitetni prof. dr. Kranzmaier o jeziškovnih razmerah na Koroskem in Gorenjskem. Jeziškovno vprašanje igra v teh predelih važno vlogo. Dr. Kranzmaier je znan jezikoslovec, ki se je dolgo bavil z raziskovanjem nemško-slovenskih odnosov v lingvistiki. Pravkar se nahaja v tisku njegova knjiga o slovenskih izposojenjakih iz nemščine.

**Nemška pravlja v Kanalski dolini.** Skupina pripadnikov nemške narodnosti v Kanalski dolini je priredila s sodelovanjem Društva za Nemce na tujem božično proslavo v Kanalski dolini. Nastopili so pevci in pevke v koroskih narodnih nošah, učenci in učenke pa so deklamirali razne pesmi. Nato je sledila gledališka predstava, na koncu pa so bili udeleženci predstave obdarovani.

**Odlikovanje hrabrega podčastnika.** Podčastnik Günther Krieh je bil za judsko obnašanje pred sovražnikom odlikovan z železnim križcem 1. in 2. razreda.

**Drsalna revija v Celovcu.** V četrtek 11. januarja ob 17.30 se bosta na celovški drsalnici producirala znana drsalcata Maks in Ernst Baier. Drsalcata Baier sta si v letih 1934 do 1941 pridobila naslov nemških mojstrov na ledu.

## Spodnje štajersko

**Vojaška odlikovanja.** Sotrudnik mladinskega vodstva v Mariboru Erik Zorko je bil za svoje junško zadržanje pred sovražnikom odlikovan z železnim križcem 2. razreda. Prav takšno odlikovanje je prejel podčastnik Anton Sagadin, takisto iz Maribora. Oklopni grenadir Franc Osteršek iz Hrastnika pri Trbovljah je bil odlikovan z železnim križcem 2. razreda. Prav tako sta bila odlikovana z železnim križcem 2. razreda grenadirja Jožef Hren in Friderik Kračun iz Zbelova pri Konjicah.

**Junjski Spodnještajerci.** Nedavno je prejel že tretji pripadnik nemške vojske iz Laškega železni križec 2. razreda. Mož, ki si je zaslužil to odlikovanje, služi pri pionirjih in se piše Jožef King. V civilu je King zaposlen v obratu pivovarne v Laškem. Listi pripominjajo, da je bil vedno zvest zagovornik priključitve Laškega k Veliki Nemčiji.

**Nastanek premoga.** V Trbovljah je na novega leta dan predaval inž. Matevž Szerowetz o nastanku premoga. Temu predavanju bodo sledila še druga, ki bodo s skopičnimi slikami ponazarjala življenje in delo rudarjev.

**Spored mariborskega gledališča.** V mariborskem gledališču imajo zdaj na sporedu igrati »Milijonska svatba« ter komedijo »Črni kruh in kifeljčke«. Operni ansambel pa izvaja Verdijevo opero »Ples v maskah«.

**Nesreče in nezgode.** 34 letni Anton Lah iz Račja pri Ptujju je padel z zidarskega odra in si polomil rebra. — Desno roko si je poškodoval na delu 26 letni Alojz Gorišek iz Maribora. Oba ležita v mariborski bolnišnici.

## Iz Trsta

**Demografsko stanje Trsta.** V decembru 1943 je bilo v Trstu 131 porok (v novembru 77). 312 rojstev (v novembru 267) in 398 smrtnih primerov (v novembru 344). Dne 4. januarja je bilo 13 rojstev, 15 smrtnih primerov in 15 porok.

**Smrtina kosa.** Zadnje dni so umrli v Trstu 21 letna Marija Teme-Ferluga; 53 letni Aleksander Vincardi; 79 letna Terezija Kutin vd. Zeliska; 38 letni Franc Kolarčič; 56 letna Katarina Batišton-Tunin; 56 letni Alojz Tunin; 78 letni Primož Fiume; 48 letni Ernest Komar; 66 letni Emil Kompar; 80 letni Jakob Kocjančič; 57 letni Anton Frausin; 78 letni Ernest Deperis; 67 letni Karmela Pokorn; 68 letni Rafael Osmo; 34 letni Marij Tosi; 66 letni Vincenc Vespucci; 70 letni Franc Barbot; 71 letni Elija Henrik Šot; 81 letna Katarina Koren; 23 letna Jolanda Tanze-Burmas; 69 letni Julijan Negri; 78 letna Marija Bouru vd. Baldaš; 59 letni Viljem Blizan; 60 letna Franciška Štok; 78 letna Alojzija Ferat vd. Koman; Josip Stančič; 69 letni Ivan Gori; 64 letna Marija Frank-Marinčič; 52 letni Srečko Tomazič; 58 letna Antonija Dušič; 36 letni Bruno Mercusa; 59 letni Ivan Sfeč; 41 letna Marija Steinberger-Renar.

**Nov vozni red na progi k Sv. Alojziju.** Na progi »L« je bil uveljavljen s 6. januarjem sledeči vozni red: Od Sv. Alojzija odhod ob 6.30; 7.20; 7.40; 8.20; 8.40; 11.20; 11.40; 12.20; 12.40; 13. in 13.20. Odhod iz mestnega središča ob 6.15; 6.45; 7.10; 7.30; 7.50; 8.10; 8.30; 11.10; 11.30; 11.50; 12.10; 12.30; 12.50 in 13.10.

**Tržaški brivnice** se od 10. januarja dalje zopet zapirajo ob 19.30.

**Tramvaja sta trčila skupaj** v ulici San Pellico. Tramvaj proge 2 je postal pred poslopjem »Piccola«, ko je zavozil vanj tramvaj proge št. 1, ki je pripeljal skozi Sandrinellijev predor. Pri tem je bilo ranjenih 32 oseb. Oba tramvajska voza sta bila poškodovana.

**Prometna nesreča na Istrski cesti** v bližini železniškega mostu pri Sv. Anji v Trstu sta zavozila skupaj tramvaj proge št. 1 in avtomobil s priklopnim vozom, ki je vozil pred Sv. Jakubom. Ranjeni so bili: 16 letna Renata Sk la iz Genovske ulice, ki ima poškodbe na levi in na levem kolenu, 53 letna Klementina Zlatar, 49 letni električar Liberi Tomažič, 39 letna Helena Vechiat, 42 letni Viktor Rupi in 17 letni dijak Aldo P. hor iz Don Boscove ulice. Ponesrečeni se zdravijo v tržaški bolnišnici.

**Pod ničlo.** Tudi v Trstu je zakašljala starka zima in obrnila pozornost naše. V toplomeru je zadržilo živo srebro omi dan celo pod ničlo.

**Nazgoda v Lokvi** 16 letni Albert Čok iz Lokve je začel na polju z nogo v bombo, ki se je razpočila. Čok ima poškodbe na obrazu in obeh nogah. Zdravi se v tržaški bolnišnici.

**Gorelo je v ulici Ruggero Mana 11.** Po enournem gašenju so gasilci preprečili večjo požarno nevarnost. Zaradi slabega dimnika je nastal ogenj v ulici Alessandra Vittoria 2. Zgorelo je več miz. Škodo cenijo na več tisoč lir. Grmčevje se je vnelo na hribu Valerio. Ogenj je zajel nad 2000 kv. metrov površine. Gasilci so z enournim gašenjem odstranili resno nevarnost, da bi se ogenj še bolj razširil.

**Mrtva starica v stanovanju.** Te dni se je vrnila domov na Rocci hčerka 75 letne Terezije Pontini. Našla je svojo mater negibno na kuhinjskih tleh. Zdravnik dr. Okorn je ugotovil starkino smrt zaradi zadušitve s svetilnim plinom, ki je izpuhteval zaradi defekta na plinski pečici.

**Uspeh Zimske pomoči bo merilo ne le za naš socialni čut, temveč tudi za našo narodno zavest. Vsak naj zato prispeva, kolikor si more utrgati!**

Vaš najboljši prijatelj v dolgih zimskih večerih:

## RAZGLEDNIK „JUTRA“!

## Beleznica

KOLEDAR

Sreda, 12. januarja: Ernest.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matice: Lažnjivi Kljukec.  
Kino Sloga: Če ti veter vrata zapre.  
Kino Union: Enkrat v letu.

DEŽURNE LEKARNE

Daneš: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6, Hočevar. Celovška cesta 62, Gartus, Moste — Zaloška cesta 47.

ZATEMNITEV

je strogo obvezna od 17. do 6.30 ure!

## DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Sreda, 12. jan., ob 16: Normanski junaki.

Red A.

Cetrtak, 13. jan., ob 16.30: Robinson na sme umreti. Red Cetrtak.

Petek, 14. jan.: Zaprt.

Sobota, 15. januarja, ob 16: Cvrček na pečjo. Red Sobota.

H. Ibsen: »Normanski junaki«. Igra v štirih dejanjih. Osebe: Orulf, deželni glavar na Islandskem — V Skrbinskem, Sigurd Silni, pomorski kralj — Drenovec, Gunnar, bogat kmet — Gregorin, Thorolf, Orulfov najmlajši sin — Bitenc, Dag, Orulfov hči — Uknar-Boltarjeva, Hjordis, rejenka — Marija Vera, Kor. kmet — Bratina. Režiser: M. Skrbinsk. Scenograf: inž. E. Franz.

K predstavam »Normanski junaki« in »Nevesta s kronos otroci nimajo dostopa.

OPERA

Sreda, 12. jan., ob 15.30: Sneguročka.

Red Sreda.

Cetrtak, 13. januarja, ob 16: Trubadur.

Red Prvi.

Petek, 14. januarja: Zaprt.

Sobota, 15. januarja, ob 16: Mrtve oči.

Izven. Cene od 32 lir navzdol.

**Rimski Korsakov: »Sneguročka«.** Pomladna bajka v petih slikah. V operi je prikazana ozka povezanost med človeštvom in naravo in zakoni, ki vladajo obema. V muzikalnem pogledu odlikuje delo bogastvo in sočnost folklorne motivike. Neizčrpni viri skladateljeve intuicije prinašajo pestrost v lahkotnih, kakor tudi resnobnih ritmi in motivih. Peli bodo: Poljanarjeva, Lupša, Vidaličeva, Boštjančič, Gregorin, M. Sancin, Poličeva, Lipušček, Spanova, Mlejničova, Popov, Banovec, Dolničar, Medveščkova. Dirigent: N. Štrifot. Režiser: R. Primožič. Koreograf: P. Golovin. Opozorjamo na začetek, ki je ob 15.30 uri.

**Verdijev »Trubadur«** z Ivanom Franciom kot goštom za red Prvi. Osebe: grof Luna — Janko, Leonora — Heybalova, Azucena — Golobova, Manrico — Franci, Ferrando — Lupša, Ines — Barbičeva. Dirigent: dr. Danilo Švara. Režija je C. Debevea.

**Zrebanje števil za nagrade »Gledališkega koledarčka«** bo nepreklicno 2. februarja. Ker je število koledarčkov omejeno, opozarjamo vse, ki se zanimajo za njihovo zanimivo in pestro vsebino in za lepe nagrade, naj si jih pravočasno nabavijo.

## RADIO LJUBLJANA

SREDA, 12. JANUARJA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10—8.00: Jutranji pozdrav; vmes od 7.30—7.40 poročila v slovenščini. 12.00—12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.45—14.00: Koncert Malega orkestra Stenovicova. 14.00—14.10: Poročila v nemščini. — 14.10—15.00: Za vsakega nekaj. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—17.30: Popoldanski koncert. 17.30—18.00: Otroška ura. 19—19.30: Koncert Komornega dua (A. Trost — klavir, J. Slajs — violina). 19.30—19.45: Poročila v slovenščini. — Napoved sporeda za naslednji dan. 19.45—20.00: Mala glasbena medija. 20.00—20.10: Poročila v nemščini. 20.10—20.40: Nordijska glasba. 20.40—21.00: Nekaj za tebe. 21.00—21.40: Tangi in podoknice. 21.40—22.00: Prenos belgajske vojaške oddaje. 22.00—22.10: Poročila v nemščini. 22.10—22.50: Glasba za lahko noč.

## Kultura

### Tretji simfonični koncert

Tretjemu simfoničnemu koncertu pomnoženega radijskega orkestra, je vtisnila značaj nemške postromantične glasbe (Brahms) in češka glasba (Smetana, Dvořák). Tudi za to prirediteljska radia Ljubljana se je pokazalo živo zanimanje; potekla je v razprostranjeni dvorani in vzbudila s svojim močnim učinkom navdušeno odobravanje občinstva. Kakor drugi koncert v tem simfoničnem ciklu, je tudi tretjega dirigiral Oswald Buchholz.

Izmed starih simfoničnih skladb Johanna Brahmsa (1833—97) je bila izbrana za ta koncert druga simfonija op. 75 v D. duru, ki razodeva s svojimi štirimi stavki vse značilnosti Brahmsove skladateljske osebnosti. Ta reprezentant novejših nemške glasbe, generacijski vrstnik Brucknerja in drugih, je nadaljeval velikopoteznejše stvarjalno delo na svetovno vidnem področju nemške muzike takoj potem, ko je izveževala romantika s svojimi velikimi mojstri, zlasti se posredno po mnogih stvaritvah R. Wagnerja. Prav zaradi te premočnejše zarje zahajajoče glasbene dobe ni bilo lahko zasitiati niti zvezdom prve veličnosti, kakor je bil Brahms, ta na Dunaju naturalizirani Hamburgčan, ki ga je glasbeno prvi odkril Schumann. Tudi druga simfonija, ki smo jo slišali na ponedeljskem koncertu, kaže, da je bil Brahms umetniški velika forma in stilno izrazitega značaja, da v instrumentaciji ni bil za svojo dobo več modern; prav tako instrumentacija je ustrezala strukturnim potrebom njegovega tonaškega mišljenja. Četverstavna sklad-

ba se z allegretto grazioso nekako sprosti neke težke, megle me monumentalnosti, ki leži v prvih dveh stavkih, se notranje razgreje in razpoje ter doseže v sklepem allegro con spirito z njegovimi fotelji, pri katerih se delez pihal krasno včlenja v zgornjoni melodični tok godal, posebno učinkovit zaključek. Zdi se, kakor da v tej simfoniji živahno kontrastirata sever in jug, vsaki s svojimi značilnostmi. Čeprav nas delo ogreje bolj z nekaterimi potopisnimi kakor kot celota, je vendar v krasni interpretaciji dirigenta Buchholza in v skrbnem izvajanju velikega



